

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

18 април 2023 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Член 1, параграф 3 — Член 23, параграф 4 — Процедури за предаване между държавите членки — Основания за неизпълнение — Член 4, параграф 3 ДЕС — Задължение за лоялно сътрудничество — Отлагане на изпълнението на европейска заповед за арест — Член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Забрана за нечовешко или унижително отношение — Тежко хронично и потенциално необратимо заболяване — Риск от сериозно увреждане на здравето на лицето, за което се отнася европейската заповед за арест“

По дело C-699/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Corte costituzionale (Конституционен съд, Италия) с акт от 18 ноември 2021 г., постъпил в Съда на 22 ноември 2021 г., в рамките на производство по изпълнение на европейска заповед за арест, издадена срещу

E. D. L.,

при участието на:

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen, заместник-председател, А. Prechal, К. Jürimäe (докладчик), С. Lycourgos, М. Safjan, L. S. Rossi и D. Gratsias, председатели на състави, J.-C. Bonichot, I. Jarukaitis, А. Kumin, N. Jääskinen, М. Gavalec, Z. Csehi и О. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: М. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: С. Di Bella, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 септември 2022 г.,

* Език на производството: италиански.

като има предвид становищата, представени:

- за E. D. L., от N. Canestrini и V. Manes, avvocati,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от S. Faraci, avvocato dello Stato,
- за хърватското правителство, от G. Vidović Mesarek, в качеството на представител,
- за нидерландското правителство, от M. K. Bulterman и J. M. Hoogveld, в качеството на представители,
- за полското правителство, от B. Majczyna и J. Sawicka, в качеството на представители,
- за румънското правителство, от E. Gane, O.-C. Ichim и A. Wellman, в качеството на представители,
- за финландското правителство, от M. Pere, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от S. Grünheid и A. Spina, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 1 декември 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3 и поправки в ОВ L 205, 2019 г., стр. 34 и ОВ L 181, 2022 г., стр. 35), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“), разглеждан в светлината на членове 3, 4 и 35 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитването е отправено във връзка с изпълнението в Италия на европейска заповед за арест, издадена от Općinski sud u Zadru (Районен съд Задар, Хърватия) за целите на наказателното преследване срещу E. D. L.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 6 и 12 от Рамково решение 2002/584 гласят:
- „(6) Европейската заповед за арест съгласно настоящото рамково решение е първата конкретна мярка в областта на наказателното право, която прилага принципа за взаимно признаване, който Европейският съвет определя като „крайтъгълния камък“ на съдебното сътрудничество.
- [...]
- (12) Настоящото рамково решение спазва основните права и се съобразява с принципите, признати в член 6 [ДЕС] и отразени в Хартата [...], и по-специално глава VI от нея. [...].“
- 4 Член 1 от това рамково решение, озаглавен „Определение на понятието европейска заповед за арест и задължение за изпълнението ѝ“, предвижда:
- „1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване от друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща лишаване от свобода.
2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.
3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 [ДЕС].“
- 5 В член 3 от посоченото рамково решение са уредени случаите, при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест. Случаите, в които изпълнението може да бъде отказано, са изброени в членове 4 и 4а от същото рамково решение.
- 6 Съгласно член 23 от Рамково решение 2002/584 („Срокове за предаване на лицето“):
- „1. Издирваното лице трябва да бъде предадено възможно най-скоро на определената от съответните органи дата.
2. То следва да бъде предадено не по-късно от 10 дни след окончателното решение за изпълнение на европейската заповед за арест.
3. Когато предаването на издирваното лице не може да се извърши в определения в параграф 2 срок поради обстоятелства извън контрола на държавите членки, изпълняващият и издаващият съдебен орган трябва незабавно да осъществят връзка помежду си и да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в 10-дневен срок от така съгласуваната дата.

4. По изключение предаването може да бъде временно отложено поради сериозни причини от хуманитарно естество, например, когато съществуват съществени основания да се счита, че то явно ще застраши живота или здравето на издирваното лице. Изпълнението на европейската заповед за арест трябва да се извърши възможно най-скоро след отпадане на тези основания. Изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми издаващия съдебен орган и заедно да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в десетдневен срок от така съгласуваната дата.

5. След посочените в параграфи от 2 до 4 срокове, ако лицето продължава да е задържано, то следва да бъде освободено“.

Италианското право

- 7 Член 1, параграф 1 от Legge n. 69 — Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (Закон № 69 от 22 април 2005 г. за приемане на разпоредби за привеждане на вътрешното право в съответствие с Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки) (GURI, бр. 98 от 29 април 2005 г., стр. 6), в редакцията му, приложима към фактите по спора в главното производство (наричан по-нататък „Закон № 69/2005“), предвижда:

„С настоящия закон се транспонират във вътрешния правен ред разпоредбите на [Рамково решение 2002/584] относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки на Европейския съюз, доколкото тези разпоредби не са несъвместими с върховните принципи на конституционната правна уредба в областта на основните права и свободи и правото на справедлив съдебен процес“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 8 На 9 септември 2019 г. Općinski sud u Zadru (Районен съд Задар, Хърватия) издава европейска заповед за арест срещу E. D. L., пребиваващ в Италия, за целите на наказателното преследване в Хърватия. Той е обвинен в престъплението притежание, с цел трафик и пренос, на наркотични вещества, извършено през 2014 г. на хърватска територия.
- 9 Corte d’appello di Milano (Апелативен съд Милано) е компетентният съдебен орган за изпълнението на тази европейска заповед за арест. Пред този съд E. D. L. представя медицински документи, удостоверяващи сериозни психиатрични разстройства. Въз основа на тези документи Corte d’appello di Milano (Апелативен съд Милано) назначава психиатрична експертиза на E. D. L.
- 10 Тази експертиза разкрива, наред с останалото, наличието на психотично разстройство, изискващо лекарствено и психотерапевтично лечение, за да се избегнат вероятни епизоди на психотична декомпенсация. Посочената експертиза разкрива и сериозен риск от самоубийство, свързан с възможното му настаняване в затвор. В нея се прави извод, че предвид необходимостта от продължаване на лечението E. D. L. е негоден за настаняване в затвора.

- 11 Въз основа на същата експертиза Corte d'appello di Milano (Апелативен съд Милано) приема, от една страна, че изпълнението на европейската заповед за арест би довело до прекъсване на лечението на E. D. L., с произтичащо от това влошаване на общото му здравословно състояние, последиците от което могат да бъдат изключително тежки, и дори до реален риск от самоубийство. От друга страна, този съд констатира, че релевантните разпоредби на Закон № 69/2005 не предвиждат възможност горепосочените здравословни причини да съставляват основание за отказ на предаване в рамките на процедурите по изпълнение на европейска заповед за арест.
- 12 В този контекст с акт от 17 септември 2020 г. този съд повдига въпрос за конституционносъобразността на тези разпоредби до Corte costituzionale (Конституционен съд, Италия), който е запитващата юрисдикция по настоящото дело.
- 13 В това отношение запитващата юрисдикция подчертава, че въпросите, по които трябва да се произнесе, се отнасят не само до съвместимостта на посочените разпоредби с италианската Конституция, но и до тълкуването на правото на Съюза, чието прилагане те осигуряват. Подобно на Закон № 69/2005 обаче, членове 3, 4 и 4а от Рамково решение 2002/584 не включват сред задължителните или факултативните основания за отказ на изпълнение на европейска заповед за арест хипотезата на сериозен риск за здравето на съответното лице, произтичаща от предаването му, поради хронично заболяване с потенциално неопределена продължителност.
- 14 При това положение запитващата юрисдикция си задава въпроса дали на риска от увреждане на здравето на издирваното лице може се отговори по подходящ начин с отлагане на предаването на основание член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584. Тя уточнява обаче, че това разрешение не ѝ се струва подходящо за хронични заболявания с неопределена продължителност като това, от което страда E. D. L.
- 15 Впрочем запитващата юрисдикция припомня, че принципът, че Рамково решение 2002/584, както е транспонирано от държавите членки, няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права, залегнали в член 6 ДЕС, е потвърден както в съображение 12, така и в член 1, параграф 3 от това рамково решение.
- 16 Именно за да не се допусне прилагането на Рамково решение 2002/584 да доведе до нарушаване на основните права на издирваното лице, Съдът е определил, освен предвидените в това рамково решение основания за неизпълнение, рамка на разглеждане, целяща да съчетае изискванията за взаимно признаване и изпълнение на съдебните решения по наказателноправни въпроси със зачитането на тези основни права.
- 17 Това би било така според практиката на Съда, когато изпълнението на европейска заповед за арест би изложило издирваното лице на риск от нечовешки и унижителни условия на задържане в издаващата държава членка поради системни и общи, засягащи определени групи лица или определени места за задържане недостатъци или на риск от наказателно преследване при незачитане на гаранциите по член 47 от Хартата, в резултат на системни и общи недостатъци, свързани с независимостта на съдебната власт в издаващата държава членка.
- 18 Същевременно запитващата юрисдикция отбелязва, че тази съдебна практика се отнася само до рискови положения, при които е налице опасност от нарушаване на основните права на издирваното лице и които са свързани със системни и общи недостатъци в

издаващата държава членка, или до положения, засягащи определени групи лица или цели места за задържане. Въпросите, поставени пред запитващата юрисдикция, обаче се отнасят до различна хипотеза, а именно такава, при която лицето, чието предаване се иска, страда от сериозни, хронични и с неопределена продължителност заболявания, които биха могли да се влошат значително в случай на предаване, в частност ако издаващата държава членка реши да задържи лицето.

- 19 Затова тази юрисдикция иска да се установи дали принципите, изведени от посочената съдебна практика, следва да се прилагат по аналогия към настоящия случай. Тя поставя по-конкретно въпроса дали изпълняващият съдебен орган е длъжен да установи диалог с издаващия съдебен орган, както и дали изпълняващият съдебен орган може да прекрати процедурата по предаване, когато съществуването на риск от нарушаване на основните права на издирваното лице не може да бъде изключено в разумен срок.
- 20 При тези условия *Corte costituzionale* (Конституционен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 1, параграф 3 от [Рамково решение 2002/584], в светлината на членове 3, 4 и 35 от [Хартата], да се тълкува в смисъл, че изпълняващият съдебен орган трябва — ако смята, че предаването на лице, страдащо от тежки хронични и потенциално необратими заболявания, би могло да го изложи на риск да претърпи сериозно увреждане на здравето — да поиска от издаващия съдебен орган информацията, която позволява да бъде изключено съществуването на този риск, и е длъжен да откаже предаването, ако не получи гаранции за това в приемлив срок?“.

Производството пред Съда

- 21 Запитващата юрисдикция отправя искане преюдициалното запитване по настоящото дело да бъде разгледано по реда на бързото производство по член 105 от Процедурния правилник на Съда.
- 22 Като признава, че по отношение на E. D. L. не е взета мярка, изискваща лишаване от свобода, тази юрисдикция изтъква, че поставеният преюдициален въпрос се отнася до съществени аспекти на функционирането на европейската заповед за арест. Освен това този въпрос би имал общи последици както за органите, които следва да си сътрудничат в рамките на процедурите по европейска заповед за арест, така и за правата на засегнатите лица.
- 23 Член 105, параграф 1 от Процедурния правилник предвижда, че по искане на запитващата юрисдикция или, по изключение, служебно, след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат, председателят на Съда може да реши определено преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на бързо производство, в отклонение от разпоредбите на този правилник, когато естеството на делото изисква то да бъде разгледано в кратки срокове.
- 24 В това отношение е важно да се припомни, че бързото производство е процесуален способ, който следва да се прилага в случай на извънредна неотложност (решение от 21 декември 2021 г., *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, т. 37 и цитираната съдебна практика).

- 25 В конкретния случай на 20 декември 2021 г., след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат, председателят на Съда отхвърля искането, посочено в точка 21 от настоящото решение.
- 26 Всъщност обстоятелството, че делото се отнася до един или повече съществени аспекти на функционирането на европейската заповед за арест, само по себе си не е съображение, сочещо наличието на извънредна неотложност, каквато е необходима, за да е обосновано разглеждането на делото по реда на бързо производство. Същото се отнася до обстоятелството, че поставените въпроси потенциално засягат голям брой лица или правоотношения (вж. в този смисъл решение от 21 декември 2021 г., *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, т. 39).
- 27 Въпреки това предвид естеството и значението на поставените въпроси председателят на Съда решава настоящото дело да се разгледа с предимство в съответствие с член 53, параграф 3 от Процедурния правилник.

По преюдициалния въпрос

- 28 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, разглеждан в светлината на членове 3, 4 и 35 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че когато изпълняващият съдебен орган, който трябва да вземе решение за предаване, в изпълнение на европейска заповед за арест, на лице, страдащо от тежки хронични и потенциално необратими заболявания, счита, че това предаване може да изложи лицето на риск от сериозно увреждане на здравето, той трябва да поиска от издаващия съдебен орган информацията, която позволява да бъде изключено съществуването на този риск, и е длъжен да откаже предаването, ако не получи гаранции за това в приемлив срок.
- 29 В самото начало следва да се подчертае, че макар запитващата юрисдикция формално да е ограничила въпроса си, що се отнася до Рамково решение 2002/584, до тълкуването само на член 1, параграф 3 от него, това обстоятелство все пак не е пречка Съдът да ѝ предостави всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да бъдат полезни за решаването на делото, с което е сезирана, независимо дали тази юрисдикция ги е посочила във въпроса си (вж. в този смисъл решения от 12 декември 1990 г., *SARPP*, C-241/89, EU:C:1990:459, т. 8, и от 5 юни 2018 г., *Coman* и др., C-673/16, EU:C:2018:385, т. 22).
- 30 След това предварително уточнение е важно да се припомни, че както принципът на взаимно доверие между държавите членки, така и принципът на взаимно признаване, който от своя страна се опира на реципрочното доверие между последните, имат основно значение в правото на Съюза, тъй като позволяват създаването и поддържането на пространство без вътрешни граници. По-конкретно, принципът на взаимно доверие изисква, що се отнася по-специално до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, от всяка от тези държави да приеме, освен когато са налице изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и в частност признатите от него основни права (решения от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 40, и от 31 януари 2023 г., *Puig Gordi* и др., C-158/21, EU:C:2023:57, т. 93).

- 31 Затова, когато прилагат правото на Съюза, в съответствие с него от държавите членки може да се изисква да презумират зачитането на основните права от останалите държави членки, поради което нямат възможност не само да изискват от друга държава членка ниво на национална защита на основните права, по-високо от осигуряваното от правото на Съюза, но и, освен в изключителни случаи, да проверяват дали тази друга държава членка действително е зачела в конкретния случай основните гарантирани от Европейския съюз права (становище 2/13 (Присъединяване на Европейския съюз към ЕКПЧ) от 18 декември 2014 г., EU:C:2014:2454, т. 192, и решение от 31 януари 2023 г., Puig Gordi и др., C-158/21, EU:C:2023:57, т. 94).
- 32 В този контекст целта на Рамково решение 2002/584 е чрез въвеждането на опростена и ефикасна процедура за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица да улесни и ускори съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Съюза да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки (решение от 22 февруари 2022 г., Openbaar Ministerie (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 33 Принципът на взаимното признаване, който съгласно съображение 6 от Рамково решение 2002/584 представлява „крайтъгълен камък“ на съдебното сътрудничество по наказателни дела, намира приложение в член 1, параграф 2 от това рамково решение, който прогласява правилото, че държавите членки са длъжни да изпълняват всяка европейска заповед за арест въз основа на този принцип и в съответствие с разпоредбите на посоченото рамково решение (решение от 22 февруари 2022 г., Openbaar Ministerie (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 34 От това следва, от една страна, че изпълняващите съдебни органи могат да откажат да изпълнят европейска заповед за арест само на основания, предвидени в Рамково решение 2002/584, както е тълкувано от Съда (вж. в този смисъл решение от 31 януари 2023 г., Puig Gordi и др., C-158/21, EU:C:2023:57, т. 69—73). От друга страна, изпълнението на европейската заповед за арест е принципът, а отказът същата да бъде изпълнена, е предвиден като изключение, което трябва да се тълкува стриктно (решение от 22 февруари 2022 г., Openbaar Ministerie (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 44 и цитираната съдебна практика).
- 35 Това рамково решение обаче не предвижда, че изпълняващите съдебни органи могат да откажат да изпълнят европейска заповед за арест, единствено на основание, че лицето, за което е издадена такава заповед за арест, страда от тежко хронично и потенциално необратимо заболяване. С оглед на принципа на взаимното доверие, който е в основата на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, съществува презумпция, че грижите и лечението, предлагани в държавите членки за лекуването в частност на такива заболявания, ще бъдат подходящи (вж. по аналогия решение от 16 февруари 2017 г., С. К. и др., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, т. 70), независимо дали в затвора, или в рамките на алтернативни способи това лице да бъде държано на разположение на съдебните органи на издаващата държава членка.

- 36 От член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584 обаче следва, че при изключителни обстоятелства, по-специално когато животът или здравето на издирваното лице са явно застрашени, предаването може да бъде временно отложено.
- 37 Вследствие на това изпълняващият съдебен орган е оправомощен да отложи временно предаването на издирваното лице, при условие че има сериозни основания да мисли, въз основа на обективни данни, като например медицински удостоверения или експертни заключения, че има риск изпълнението на заповедта за арест явно да застраши здравето на това лице, например поради болест или временно разстройство на здравето на посоченото лице преди датата, предвидена за предаването му.
- 38 При това положение правото на преценка трябва да се упражнява при спазване на член 4 от Хартата, който забранява по-конкретно нечовешкото и унизително отношение, като тази забрана има абсолютен характер, тъй като е тясно свързана със зачитането на посоченото в член 1 от Хартата човешко достойнство (вж. в този смисъл решения от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 85, и от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 57).
- 39 В това отношение не би могло да се изключи предаване на тежко болно лице да може да доведе за това лице до реален риск от нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата, и то поради или, при определени обстоятелства, независимо от равнището на качество на грижите, предоставяни в държавата членка на издаване (вж. по аналогия решение от 16 февруари 2017 г., *С. К. и др.*, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, т. 73).
- 40 За да попадне в обхвата на тази разпоредба обаче, отношението трябва да достигне минимален праг на сериозност, който надхвърля неизбежно присъщото на лишаването от свобода равнище на страдание (вж. в този смисъл решение от 25 юли 2018 г., *Generalstaatsanwaltschaft* (Условия на лишаване от свобода в Унгария), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, т. 90).
- 41 Такъв би бил случаят на предаване на тежко болно лице, за което съществува непосредствена смъртна опасност или има сериозни основания да се смята, че макар да не е в такава опасност, при обстоятелствата по конкретния случай би било изложено на реална опасност от тежко, бързо и необратимо влошаване на здравословното му състояние или от значително намаляване на очакваната продължителност на живота му (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 63 и 66).
- 42 От това следва, че когато с оглед на обективните данни, с които разполага, изпълняващият съдебен орган има сериозни и потвърдени основания да вярва, че предаването на тежко болното издирвано лице би го изложило на реална опасност от значително намаляване на продължителността на живота му или от бързо, значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние, този орган е длъжен в съответствие с член 4 от Хартата да упражни възможността, предвидена в член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584, като отложи предаването.
- 43 В това отношение следва да се добави, че това рамково решение, и по-специално член 23, параграф 4 от него, трябва да се тълкува по начин, който да не засяга ефективността на системата за съдебно сътрудничество между държавите членки, един от същностните

компоненти на която е европейската заповед за арест, предвидена от законодателя на Съюза (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 47 и цитираната съдебна практика).

- 44 Това трябва да е така на още по-силно основание, тъй като механизмът на европейската заповед за арест цели също така да се бори срещу безнаказаността на издирвано лице, което се намира на територия, различна от територията, на която се твърди, че е извършило престъпление (вж. в този смисъл решение от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 62).
- 45 Ето защо Съдът постановява, че за да се гарантира по-специално, че функционирането на европейската заповед за арест няма да бъде блокирано, задължението за лоялно сътрудничество, прогласено в член 4, параграф 3, първа алинея ДЕС, трябва да е водещо в диалога между изпълняващите и издаващите съдебни органи. От принципа на лоялно сътрудничество следва по-конкретно, че държавите членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 46 При това положение, за да гарантират ефективното сътрудничество по наказателни дела, издаващите и изпълняващите съдебни органи трябва изцяло да ползват инструментите, предвидени в Рамково решение 2002/584, за да способстват за взаимното доверие в основата на това сътрудничество (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 47 От това следва, че в посочената в точка 42 от настоящото решение ситуация, когато изпълняващият съдебен орган решава по изключение да отложи временно предаването на издирваното лице на основание член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 4 от Хартата, той трябва да поиска от издаващия съдебен орган предоставянето на цялата необходима информация, за да се увери, че условията, при които се предвижда да бъде осъществено наказателното преследване, за което е издадена европейската заповед за арест, или условията на евентуалното задържане на това лице позволяват разглежданият в тази точка риск да бъде изключен (вж. по аналогия решение от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 95).
- 48 Ако такива гаранции бъдат предоставени от издаващия съдебен орган, от този член 23, параграф 4 произтича, че европейската заповед за арест трябва да бъде изпълнена. В съответствие с тази разпоредба изпълняващият съдебен орган незабавно уведомява издаващия съдебен орган и заедно насрочват нова дата за предаване.
- 49 В това отношение е важно да се подчертае, че хроничният и потенциално траен характер на изключително тежкото заболяване, от което страда издирваното лице, все пак не изключва възможността изпълняващият съдебен орган, който е решил да отложи предаването на това лице, да получи гаранции от издаващата държава членка, че това заболяване ще бъде предмет на подходящо лечение или грижи в тази държава членка, независимо дали в затвора, или в рамките на алтернативни методи това лице да бъде държано на разположение на съдебните органи на издаващата държава членка.

- 50 Въпреки това не може да се изключи възможността при изключителни обстоятелства, с оглед на информацията, предоставена от издаващия съдебен орган, както и на всяка друга информация, с която изпълняващият съдебен орган разполага, последният да стигне до извода, че от една страна, съществуват сериозни и потвърдени основания да вярва, че в случай на предаване на издаващата държава членка издирваното лице ще бъде изложено на риск като описания в точка 42 от настоящото решение, и че от друга страна, този риск не може да бъде изключен в разумен срок.
- 51 Същевременно, първо, член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584 представлява изключение от съдържащото се в член 23, параграф 1 от това рамково решение задължение за изпълняващия съдебен орган да осигури предаването на издирваното лице във възможно най-кратък срок. При това положение би било в противоречие както с буквата на член 23, параграф 4 от посоченото рамково решение, който се отнася до „временното“ отлагане на предаването, така и с общата структура на този член изпълняващият съдебен орган да има възможност да отлага — с цел да се избегне реализирането на такъв риск — предаването на издирвано лице за значителен или дори неопределен период от време. Освен това в тази хипотеза издирваното лице може да остане за неопределено време под действието на издадената срещу него европейска заповед за арест и на принудителните мерки, приети, ако е необходимо, от изпълняващата държава членка, въпреки че няма реални изгледи това лице да бъде предадено на издаващата държава членка.
- 52 Второ, в случай като описания в точка 50 от настоящото решение следва да се вземе предвид и член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, по силата на който наличието на опасност от нарушаване на основните права може да позволи на издаващия съдебен орган, по изключение и след подходяща проверка, да не изпълни европейска заповед за арест (вж. в този смисъл решение от 31 януари 2023 г., Puig Gordi и др., C-158/21, EU:C:2023:57, т. 72 и цитираната съдебна практика).
- 53 В такъв случай в съответствие с член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, тълкуван в светлината на член 4 от Хартата, изпълняващият съдебен орган не може да изпълни европейската заповед за арест (вж. в този смисъл решения от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 104, и по аналогия решение от 1 юни 2016 г., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, т. 66).
- 54 При тези обстоятелства, изглежда, не е необходимо да се тълкува член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 в светлината на членове 3 и 35 от Хартата.
- 55 Предвид гореизложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 3 и член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584, разглеждани в светлината на член 4 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че:
- когато има основателни причини да се смята, че предаването на издирвано в изпълнение на европейска заповед за арест лице би могло явно да застраши неговото здраве, изпълняващият съдебен орган може по изключение временно да отложи предаването,
 - когато изпълняващият съдебен орган, който следва да вземе решение за предаването на тежко болно издирвано лице в изпълнение на европейска заповед за арест, счита, че са налице сериозни и потвърдени основания да вярва, че това предаване би изложило това лице на реален риск от значително намаляване на очакваната продължителност на живота му или от бързо, значително и необратимо влошаване на здравословното му

състояние, този орган е длъжен да отложи предаването и да поиска от издаващия съдебен орган предоставянето на цялата информация относно условията, при които се предвижда да бъде осъществено наказателното преследване или задържането на лицето, както и относно възможностите за адаптиране на тези условия към здравословното му състояние, с цел да се избегне реализирането на такъв риск,

- ако с оглед на информацията, предоставена от издаващия съдебен орган, и на всяка друга информация, с която изпълняващият съдебен орган разполага, изглежда, че този риск не може да бъде изключен в разумен срок, последният орган трябва да откаже да изпълни европейската заповед за арест. Ако обаче посоченият риск може да бъде избегнат в такъв срок, с издаващия съдебен орган трябва да се договори нова дата за предаване.

По съдебните разноски

- 56 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

Поради изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 1, параграф 3 и член 23, параграф 4 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., разглеждани в светлината на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз,

трябва да се тълкуват в смисъл, че:

- **когато има основателни причини да се смята, че предаването на издирвано в изпълнение на европейска заповед за арест лице би могло явно да застраши неговото здраве, изпълняващият съдебен орган може по изключение временно да отложи предаването,**
- **когато изпълняващият съдебен орган, който следва да вземе решение за предаването на тежко болно издирвано лице в изпълнение на европейска заповед за арест, счита, че са налице сериозни и потвърдени основания да вярва, че това предаване би изложило това лице на реален риск от значително намаляване на очакваната продължителност на живота му или от бързо, значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние, този орган е длъжен да отложи предаването и да поиска от издаващия съдебен орган предоставянето на цялата информация относно условията, при които се предвижда да бъде осъществено наказателното преследване или задържането на лицето, както и относно възможностите за адаптиране на тези условия към здравословното му състояние, с цел да се избегне реализирането на такъв риск,**
- **ако с оглед на информацията, предоставена от издаващия съдебен орган, и на всяка друга информация, с която изпълняващият съдебен орган разполага, изглежда, че**

този риск не може да бъде изключен в разумен срок, последният орган трябва да откаже да изпълни европейската заповед за арест. Ако обаче посоченият риск може да бъде избегнат в такъв срок, с издаващия съдебен орган трябва да се договори нова дата за предаване.

Подписи